

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Glommens og Laagens Brukseierforening
Postboks 1209,
2605 LILLEHAMMER

Vår dato: 13.08.2014
Vår ref.: 201402879-8
Arkiv: 312/002.DFZ
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anne Karine Herland

Glommens og Laagens Brukseierforening - Tillatelse til midlertidig reduksjon av minste vannføringsslipp fra Kaldfjorden i Vinstravassdraget, Oppland fylke

Vi viser til deres søknad av 22. mai 2014 om tillatelse til å midlertidig redusere minste vannføringen fra Kaldfjorden til 0,5 m³/s.

Gjeldende betingelser for manøvreringsreglementet ble ved kgl. res. 12. desember 2008 fastsatt som et resultat av revisjon av konsesjonsvilkårene for reguleringen av Vinstravassdraget. I manøvreringsreglementet er det pålagt minste vannføringsslipp fra Kaldfjorden på 1–3 m³/s fra 1. juli til 30. september og 0,5 m³/s resten av året. 20. juni 2011 ble følgende størrelser på sommerminste vannføring vedtatt av NVE:

- 1. juli – 15. august: 2,5 m³/s
- 16. august – 10. september: 2,0 m³/s
- 11. september – 30. september: 1,0 m³/s

Om søknaden

Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) søker om å få redusere minste vannføringsslippen fra Kaldfjorden til 0,5 m³/s i perioden 16. august – 16. september 2014.

Søker opplyser at det er behov for reparasjonsarbeid på terskel ved Vinsterlonan, i Nord-Fron kommune. Terskelen ligger ca. 10 km nedstrøms Kaldfjorden. GLB har utarbeidet en plan for arealbruk, landskap og miljø med beskrivelse av det planlagte reparasjonsarbeidet og hvordan dette tenkes gjennomført. Gjennomføringen av reparasjonsarbeidet på terskelen er anslått til å få en varighet på ca. 1 måned og krever at minste vannføringsslippen holdes på 0,5 m³/s fra Kaldfjorden i anleggsperioden.

Av hensyn til fiskebestanden i Vinstri legger GLB opp til at reparasjonsarbeidet skal avsluttes før fiskens gyttetid som starter rundt 15. til 20. september.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

GLB søkte i 2011, på oppfordring fra Fylkesmannen og kommunen, NVE om å endre manøvreringsreglementet som er knyttet til konsesjonen. Det er søkt om at perioden for sommerminstevannføring forskyves med 14 dager, slik at perioden kan starte 15. juni og gå frem til 15. september. Sluttdato for det omsøkte reparasjonsarbeidet vil være sammenfallende med tidspunktet for avslutning av perioden med sommerminstevannføring etter omsøkt endring i 2011.

I henhold til gjeldende reglement skal det slippes sommerminstevannføring på 1 m³/s fram t.o.m. 30. september, før vintervannføringen inntreffer 1. oktober med slipp av 0,5 m³/s. GLB gjør oppmerksom på at dersom vannføringen økes til 1 m³/s etter at anleggsperioden avsluttes 16. september vil det kunne medføre variasjon i vannføring for ørret i gytetiden. GLB overlater det til myndighetene å ta stilling til om perioden med slipp av 0,5 m³/s bør forlenges frem t.o.m. 30. september.

Som tilleggssopplysninger til søknaden uttaler GLB i e-post av 26. juni 2014 at de *«forventer at den reduserte vannføringen i anleggsperioden vil ha små negative effekter på miljøet i vassdraget på strekningen mellom Øyvassoset og Vinsterlonan. Redusert vannføring vil gi noe reduksjon i vanndecket areal. Dette utgjør en liten negativ effekt på landskapsbildet, spesielt på elvestrekningen umiddelbart nedstrøms Øyvassoset, men vil gradvis avta etter hvert som lokaltilslutt kommer inn. Redusert vanndecket areal vil også gi en liten negativ effekt på bunndyrproduksjonen på den samme elvestrekningen. For fisk vil den reduserte vannføringen kunne gi en marginal nedgang i næringstilgangen, men reduksjonen i vannføring skjer i en periode hvor det ikke vil oppstå negative effekter på yngel eller gyteforhold. Redusert vannføring fra midten av august kan virke hemmende på fiskens vandring fra Herrsjøene og opp i ovenforliggende elvestrekning mot Øyvassoset for gyting. Økningen i vannføring umiddelbart etter endt anleggsperiode (fra 0,5 til 1,0 m³/s) kan imidlertid kompensere for dette og stimulere til fiskeoppgang rett i forkant av gyteperioden. GLB har ikke planlagt avbøtende tiltak for å kompensere for de ulempene som er beskrevet ovenfor, men tidspunktet for gjennomføring av reparasjonsarbeidet er lagt til en periode av året hvor vi antar at skadevirkningene vil være minst og hvor avviket fra fastsatt minstevannføring vil være minst mulig.»*

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Sør-Fron kommune uttaler i e-post av 24.06.2014:

«Planen utarbeidet av GLB ved Tore Sollibråten virker å være et godt styringsdokument for prosessen og Sør-Fron kommune mener det er positivt at terskelen skal restaureres og forstår at det i en anleggsperiode vil være mindre vannføring enn normalt.

Sentrale momenter i planen er at

- minstekravet på 0,5 m³/s må opprettholdes gjennom hele anleggsperioden uten avvik
- brå endringer i vannstanden må unngås
- en må unngå at vannspeilet i lona blir borte under anleggsperioden.

Dersom disse etterleves har Sør-Fron kommune ingen merknader til tiltaket.»

Nord-Fron kommune uttaler i e-post av 19.06.2014:

«I utgangspunktet så er det uheldig at manøvreringsregimet fravikes, likevel så er reparasjon av terskel vurdert til å være et positivt tiltak og Nord-Fron kommune har derfor ingen spesiell merknad til at minstevassføring reduseres i tråd med søknaden. Det legges likevel til grunn at

reduksjon av minstevassføring gjøres gradvis fra 2,5 m³/s til 0,5 m³/s for å forhindre stranding av fisk og andre vannlevende organismer.

Nord-Fron kommune ber også om at NVE vurderer om det av hensyn til fisken og den kommende gyteperioden er mest hensiktsmessig at minstevassføringen holdes på 0,5 m³/s i perioden frem til 30.september.»

Fylkesmannen i Oppland uttaler i e-post av 24.06.2014:

«Konklusjon

Fylkesmannen tilrår at Glommens og Laagens Brukseierforening gis tillatelse til å redusere vannføringen i Vinstra elv fra Øyvassoset i perioden 16. august – 16. september i forbindelse med reparasjonsarbeider i elva.

Fylkesmannen ser slik på saken

I følge GLB er det nødvendig å redusere vannføringen i elva for å kunne gjennomføre reparasjonstiltaket på terskelen. Arbeidene vil innebære en del graving i vassdraget med fare for tilslamming av rogn dersom det utføres etter at fisken har gytt. Det er derfor ønskelig at slikt arbeid gjennomføres i den periode på året da det ikke legger rogn i grusen, dvs. 15. juni – 15. september. Vi mener derfor at ulempen med redusert vannføring fra 16. august er mindre enn ulempen vil være ved at arbeidene gjennomføres etter 15. september. Vi tilrår derfor at det gis tillatelse til å redusere vannføringen i denne perioden. Når det gjelder hvorvidt vannføringen skal økes til 1 m³/sek fra 16. september – 30. september ser vi ikke miljøfaglige grunner til det. Vi er derimot av den oppfatning at det ville være en fordel om perioden med sommervannføring kunne forskyves fram ti tid til 15. juni – 15. september, slik GLB tidligere har søkt om. Vi håper denne søknaden kan innvilges med det første.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

Fylkesmannen i Oppland påpeker at graving i vassdraget kan medføre fare for tilslamming av rogn dersom det utføres etter at fisken har gytt. Ettersom det er søkt om å gjennomføre arbeidet i forkant av gyteperioden tilrår Fylkesmannen i Oppland at det gis tillatelse som omsøkt. Nord-Fron kommune har heller ingen innvendinger mot at det gis tillatelse til omsøkte tiltak, men påpeker at reduksjon av minstevannføringen må gjøres gradvis fra 2,5 m³/s til 0,5 m³/s for å forhindre stranding av fisk og andre vannlevende organismer. Sør-Fron kommune har ingen merknader til tiltaket dersom følgende betingelser overholdes: 1) minstekravet på 0,5 m³/s opprettholdes gjennom hele anleggsperioden uten avvik, 2) brå endringer i vannstanden må unngås og 3) unngå at vannspeilet i Vinsterlonan blir borte under anleggsperioden.

Ettersom tiltaket er planlagt gjennomført over en kort periode i forkant av fiskens gyteperiode er NVE av den oppfatning at risikoen for skade er begrenset ved gjennomføring av omsøkte tiltak. Det er imidlertid viktig at vannføringssendringen skjer langsomt for å unngå negative konsekvenser for fisk og andre akvatiske organismer. Sør-Fron kommune krever at vannspeilet i Vinsterlonan ikke blir borte i anleggsperioden. NVE viser i den sammenheng til GLBs plan for arealbruk, landskap og miljø, vedlagt søknad, som beskriver det planlagte reparasjonsarbeidet. Her står det at senkingen av Vinsterlonan skal avgrenses til inntil 0,5 m under terskelkrona slik at et betydelig vanndeckt areal opprettholdes ovenfor terskelen. Videre står det at senkingen skal skje over tid slik at fisk kan evakuere områder som blir tørrlagt.

Til spørsmålet om perioden med vannføring på 0,5 m³/s skal forlenges fram t.o.m. 30. september mener NVE at minstevannføringen skal være på 1 m³/s fra 16. til 30. september. Dette er det fastlagte minstevannføringsslipet gitt i eksisterende reglement, samt at den lille økningen i vannføring kan bidra til å lokke ørreten opp i vassdraget i forkant av gyteperioden.

Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at midlertidig reduksjon av minstevannføringsslipp fra Kaldfjorden i Vinstravassdraget er til nevneverdig skade for noen kjente allmenne interesser.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven (nml.) som skal ivaretas når vedtak treffes, jmfør nml. §§ 8–12.

Langsua nasjonalparkstyre gav i brev av 24.07.2014 GLB dispensasjon til å etablere riggområder og til å transportere byggematerialer, maskiner, utstyr m.v. i forbindelse med vedlikehold av terskel Vinsterlonan. Et av vilkårene for dispensasjonen er at arbeidene må være avsluttet innen 15. september av hensyn til gytende ørret.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Glommens og Laagens Brukseierforening kan midlertidig redusere minstevannføringen fra Kaldfjorden til 0,5 m³/s i perioden 16. august til og med 15. september 2014. Vannstanden i Vinsterlonan skal i anleggsperioden ikke senkes lavere enn 0,5 m under terskelkrona. Fra 16. til og med 30. september skal minstevannføringsslipet være 1 m³/s som angitt i gjeldende manøvreringsreglement.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannføringen i det tidsrommet avviket foregår.
- Perioden med redusert vannføring må gjøres så kort som mulig.
- Ved overtredelse av de fastsatte bestemmelsene gitt i loven eller i medhold av loven, plikter konsesjonæren etter krav fra NVE å bringe forholdene i lovlig orden. NVE kan fastsette tvangsmulkt ved overtredelse av bestemmelsene i konsesjonen eller andre bestemmelser med hjemmel i lov.
- NVE forutsetter at Glommens og Laagens Brukseierforening har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Carsten Stig Jensen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi: Fylkesmannen i Oppland
Nord-Fron kommune
Sør-Fron kommune

Intern kopi: